

REVISTA ECONOMICĂ.

Apare odată pe săptămână.

„Revista Economică” se publică din însărcinarea și cu ajutorul institutelor de credit:

„Albina”, „Ardeleana”, „Auraria”, „Banca Poporală” Dej, „Beregsana”, „Berzovia”, „Bihoreana”, „Bistrițana”, „Bocșana”, „Brădetul”, „Cassa de păstrare” Miercurea, „Cassa de păstrare” Săliște, „Chiorana”, „Cordiana”, „Corvineana”, „Crișana”, „Dețunata”, „Doina”, „Economia” Cohalm, „Economul”, „Făgețana”, „Fortuna”, „Furnica”, „Grănițerul”, „Hațegana”, „Hondoleana”, „Hunedoara”, „Industria”, „Iulia”, „Lăpovana”, „Lugoșana”, „Luceafărul”, „Mercur”, „Mielul”, „Munteana”, „Mureșana”, „Mureșanul”, „Nădlăcana”, „Nera”, „Olteana”, „Oraviceana”, „Patria”, „Plugarul”, „Poporul”, „Racoșana”, „Sătmăreana”, „Sebeșana”, „Selăgeana”, „Sentinela”, „Sîlcvania”, „Someșana”, „Steaua”, „Timișana”, „Ulpiana”, „Unirea”, „Victoria”, „Vlădeasa”, „Zărândeana”, „Zlăgnea”, „Agricola”,
însoțire economică de magazin și anticipațiuni, Hunedoara.

Prețul de prenumărare:
pe 1 an K 12—, pe 1/2 an K 6—.

DIRECTOR
IOAN I. LAPĚDATU.

Taxa pentru inserțiuni:
de spațiul unui cm² câte 10 fileri.

Anul IX.

Sibiu, 7 Iulie 1907.

Nr. 27.

Parcelările.

Săptămâna trecută oferindu-se băncii noastre financierea unei parcelări, împreună cu un membru al direcțiunii, ne-am transpus la fața locului să luăm informațiuni despre starea lucrurilor. Am aflat o comună mixtă română-maghiară, situată pe un loc și pământ bun, pe Târnavă, între Diciosânmartin și Murășoșorheiu.

Relațiile de proprietate sunt însă unele dintre cele mai neproporționate din câte se pot închipui. Întreg teritoriul comunal este de circa 1800 jug., dintre cari la 1000 sunt proprietatea unui aristocrat maghiar, peste 200 ale unui proprietar evreu, mai bine de 100 proprietatea a două-trei familii străine, cam 100 cuprind viile și pășunea, iar intravilanale se extind pe aproape alte 150 jug., așa încât proprietatea locuitorilor acestei comune abia ajunge la 200 jug. de lucrat.

Între astfel de împrejurări — comuna fiind mărișoară (circa 400 cf.) — proprietatea de pământ a singuraticilor locuitori e cât se poate de neînsemnată. Puțin intravilan, puțină vie și la unii și câte ceva arător ori cositor — iată de regulă avutul lor. Existența și-o află bieții oameni lucrând — pe câte una din trei, ba chiar și pe câte una din patru părți — proprietățile străine. Mai multe zeci de capi de familie sunt în America.

Pe seama acestor oameni se parcelează proprietatea numită în rândul al doilea, de ceva peste 200 jug. Pomăritul prin acele părți e însă cât se poate de scump. Buni cunoscători ai acelor regiuni ne spuneau că pe marginea Târnavelor se vinde jug. cu 6—700 fl. și că în alte părți rar se găsește pământ mai bunșor sub 400 fl. A trebuit să constatăm că și aici — ca în multe alte părți — ne-am întâlnit cu cele două mari greutăți: *pământ scump și popor sărac*, cari am putea zice formează caracteristica acțiunilor de parcelare.

Am amintit acest caz singuratic, pentru că scoțând în relief cele două împrejurări, cari după părerea noastră formează caracteristica de căpetenie a acțiunilor de parcelare, să putem face câteva reflexiuni asupra lor.

Parcelările au devenit astăzi o necesitate, o trebuință, care se amână mai mult, cu atât devine mai greu de satisfăcut. N'avem decât să privim la trecut și să ne convingem de adevăr. Înainte de asta cu 10—20 de ani — ne-o poate spune orișicine din generația mai veche — parcelările s'ar fi putut face în condițiuni atât de avanta-

gioase pentru bănci și popor, încât, azi, abia am putea crede. De atunci încoace însă, valoarea pământurilor a crescut cu cel puțin 100—150%, așa că acum, când oamenilor încep a li-se deschide ochii, când prin unele locuri s'au făcut chiar bănci anume pentru parcelare și când lupta pentru dobândirea pământului se poartă pe față, prețul proprietăților de câmp a crescut într'un mod atât de neobicit încât parcelările au devenit mai grele și mai anevoioase ca orișicând. Și cu cât populațiunea se va înmulți, cu cât cererea de pământ va fi mai mare, cu atât situațiunea în această privință ne va deveni mai dificilă. Din aceste motive părerea noastră este, că pe unde numai se poate — oricât de scump s'ar părea pământul — să ne apucăm fără amânare de parcelări, și ce putem face astăzi să nu lăsăm pe mâne.

Sunt unii, cari propun o rezervă, o stare în așteptare, în credință că actuala scumpete a pământului nu e ceva natural, e ceva forțat și deci în curând ar avea să urmeze o deprețiere a prețurilor de pământ. Deși am dori din toată inima să ajungem vremuri mai favorabile pentru acțiunile de parcelare, totuși părerea noastră este că ar fi greșit să ne punem în starea de așteptare propusă de unii dintre noi, deoarece nu vedem motive pentru cari prețul pământului ar fi să se reducă. Singurul motiv ar putea fi — și acesta se invoacă de cele mai multeori — o politică vamală și comercială greșită, care să aibă de urmare închiderea de bușeurilor pentru produsele noastre agricole. Aceasta însă abia putem crede să se întâmple. Dar apoi chiar de s'ar întâmpla, ea ar lovi cu deosebire proprietatea mare și nu atât pe cea mică de care avem noi parte. Din contră, cu cât se va înmulți populațiunea, cu cât grija traiului o va sili la o lucrare mai rațională și mai intențivă a pământului și cu

cât banul străin ne va mări imboldul pentru cererea de pământ, cu atât valoarea acestuia va trebui să crească. E deci o datorință să ne acomodăm prezentului și să nu lăsăm — cum zice proverbul — paserea din mână pentru cea de pe gard.

Tot ce putem observa la acest loc e că, da, să dăm prețurile cari corespund azi relațiilor schimbate, dar să ne ferim a face în felul nostru excese, adevărat să nu ne lăsăm exploatați și bătuti cu propriile noastre palme. Am avut deja ocaziune a face triste experiențe în această privință, deși nici nu ne-am apucat bine de lucru. Așa de pildă o bancă intră în târg pentru o proprietate mai mare și oferă un preț corespunzător. O alta însă — sedusă pare-mi-se prin niște apucături — oferă cu 50% mai mult, o capătă și când nu-i succede a o arunca în spatele unora și altora cu un preț ce nu mai rentează — rămâne cu pământul. Totasemenea am văzut cum la o licitație de pământ parcelat, bieții oameni în felul și orbia lor momentană s'au bătut până la prețurile cele mai mari posibile. Cu astfel de lucruri acțiunea de parcelare nu numai că se deplasează și se compromite, dar ne poate cauza și mari pagube naționale. La noi parcelările trebuie să aibă un scop economic-național și nu e permis să fie simple mijloace de afaceri de bancă. Mijloacele cu cari lucrăm trebuiesc alese și întrebuițate cu precauțiune și altruism dacă voim ca acțiunea să poată avea urmări bune și folositoare. Altcum din ce-i scump pământul îl facem și mai scump și compromitem, poate, cea mai frumoasă acțiune, care ar putea face cinste băncilor noastre.

*

Cu mult mai grea este însă împrejurarea a doua cu care ne întâlnim în acțiunea de parcelare: sărăcia poporului. Tact, precauțiune și adevărat sentiment de jertfă îți trebuie pentruca sărăcia poporului s'o poți împăca cu scumpetea pământului în așa fel, încât acțiunea de parcelare să poată fi de folos. În această privință, iată părerile noastre:

a) Din afacerile de parcelare să nu se facă afaceri de câștig, ci de datorință. Băncile ce s'ar ocupa cu astfel de afaceri să se mulțamească cu acoperirea cheltuielilor, cari — la rândul lor — să se reducă la minimul posibil. Căci îndată ce ne-am lăsa ispitiți de câștiguri, când pământul și așa e scump destul, când procentualele și alte cheltuieli încă îi mai urcă prețul cu 10—15%, nouele proprietăți ar putea deveni o sarcină periculoasă pe umerii poporului.

b) Să ne nizuim a căuta poporului banii

de lipsă din izvoarele cele mai ieftine, chiar și atunci când în scopul acesta ar trebui să ne adresăm la alte bănci, și nu la ale noastre proprii.

c) Să examinăm bine puterile materiale și morale ale cumpărătorilor și să nu-i lăsăm să se îngreuneze cu poveri ce nu credem că le-ar putea suporta și în fine

d) să fim totdeauna cu considerare la conjucturile financiare, preferind împrejurările cele mai favorabile când banii sunt ieftini și creditele hipotecare ușor de exoperat.

În chipul acesta credem noi s'ar putea împăca oarecum cele două greutăți cu cari ne întâlnim la parcelări: *pământ scump — popor sărac.*

I. I. L.

La chestiunea statistice economice române.

Asupra necesității și importanței unei statistice economice a poporului român din regatul ungar, care să ne prezinte o icoană cât se poate de reală a situației noastre economice-financiare s'a vorbit și s'a scris la noi deja mult, în convorbiri particulare, ca și în publicitate, fără însă ca până în prezent aceasta chestiune de capitală importanță să fi ajuns a face vre-un pas mai însemnat înainte, spre realizare. Singurul rezultat real ce se poate înregistra pe urmele discuțiilor, ce au avut loc în jurul acestei chestiuni este, un vast „chestionar“ asupra datelor ce ar fi a se culege, compus cu multă îngrijire și prezentat încă în 1904 ședinței plenare a secțiunilor Asociațiunii noastre, din partea dlui *Romul Simu*, referentul secțiunii economice. Chestionarul acesta cuprinde tot, ce este de importanță din punct de vedere statistic și ce se poate pretinde să cuprindă o statistică economică; el a fost primit și din partea adunării generale din 1905 a Asociațiunii noastre, care a îndrumat chiar comitetul central ca după putință să înceapă adunarea datelor. Aceasta însă intimpină ca toate lucrările de natura aceasta, întreprinse de cercuri neoficiale, multe și mari greutăți, pentrucă în proporție cu vastul material, ce ar trebui cules, grupat și prelucrat, prea este neînsemnat numărul celor cu pricepere și tragere de inimă față de aceasta importantă lucrare, încât credem, a nu greși, când zicem, că este încă foarte îndepărtat timpul, când vom putea dispune de o statistică economică completă.

Dacă din cauza multelor greutăți este cu nepuțință a realiza acum în întregime statistica economică contemplată, credem că deocamdată și pentru început, ne-am putea mulțami și numai cu realizarea parțială a aceleia, adunând pe cât se poate din vastul material statistic, ce-l prevede „chestionarul“ d-nului Simu, datele cari ne sunt mai ușor accesibile. În modul acesta s'ar pune bazele unui început de statistică economică, care apoi cu timpul s'ar putea completa succesiv și

cu datele, ce lipsesc. Mai bine ceva, decât nimic. Să fie d. ex. în adevăr atât de anevoioasă, cum se pare, adunarea datelor statistice indicate în „chestionarul“ amintit, cu privire la numărul și felul meseriașilor români, la stabilimentele industriale românești, la comerțanții noștri și la societățile noastre economice? Avem convingerea că nu, dacă factorii, cari în prima linie sunt chemați a-și da întreg concursul la realizarea statisticeii noastre economice vor arăta cauzei acesteia interesul ce-l merită. Înțelegem aci *băncile noastre*, cu cei grupați în jurul lor, ca membrii în direcțiune și în comitetul de supraveghiere, ca funcționari, bărbați de încredere și acționari. Acestea și aceștia prin însăși natura afacerii și ocupațiunii lor sunt și trebuie să fie temeinici cunoscători nu numai a referințelor, ci și a factorilor economici, a industriașilor și a întreprinderilor industriale, a comerțanților și în fine a instituțiilor de natură economică din localitatea și ținutul asupra cărora se extinde cercul lor de activitate. Cu ajutorul lor, credem deci că, s'ar putea ajunge mai cu înlesnire la niște date pozitive și aceasta fără a le impune vre-o sarcină prea grea, legăturile de cari dispun, dându-le puțința de a eruă cu ușurință puțințele date, ce eventual le-ar fi necunoscute.

Un apel adresat în direcția aceasta către institutele noastre de bani, credem că n'ar răsuna cu totul în pustiu, ci ar da un rezultat destul de satisfăcător — pentru început; căci chiar și în caz când datele la cari am ajunge pe calea aceasta s'ar restrânge numai la sediile băncilor noastre — încă ar fi deja un câștig și am face un mic pas înainte.

Adunarea datelor amintite mai sus, cu privire la meseriași români, stabilimentele industriale, comerțanții români și instituțiile economice românești, s'ar putea face deodată și în legătură cu adunarea datelor pentru „Anuarul băncilor române“, al căror „Chestionar“ se trimite institutelor noastre de bani an de an din partea Delegațiunii băncilor, care apoi s'ar îngriji de prelucrarea, gruparea și publicarea lor.

Vom face o încercare în acest senz poate deja la adunarea datelor „Anuarului“ proxim. Cu ce rezultat, se va vedea.

Băncile, literatura și bibliotecile populare.

Cu cât mai mic e numărul instituțiilor noastre cari știu și pot să desvolte activitate folositoare pentru progresul și bunăstarea poporului, cu atât aceste instituțiuni trebuie să lucreze mai cu zor și în mai multe direcțiuni.

Biserică, școală, bănci și câteva reuniuni, iată toate instituțiunile noastre puse în serviciul poporului.

Dându-și samă de această situațiune puțin favorabilă înaintării poporului, și că în consecvență problema cea adevărată a băncilor este mai ales să îmbunătățească relațiunile membrilor în privința morală și materială, cum și a face întocmirile trebuincioase spre acest scop, — conducătorii băncilor noastre au și desvoltat o activitate în multe direcțiuni.

Toate, dela cea dintâi până la cea din urmă, își țin de problemă principală a destina an de an o parte a venitului lor curat pentru scopuri culturale și de binefaceri. Și ar fi interesant și instructiv să se specifice și grupeze după categorii toate sumele votate pentru scopuri culturale și de binefaceri. Dar nu acesta este scopul articolului de față, ci cu această ocaziune vom să atragem atențiunea conducătorilor băncilor noastre asupra unui lucru folositor, ce fiecare bancă ar trebui să-l înscrie în programul său. Anume: *sprijinirea literaturii, îndeosebi a celei economice și înființarea bibliotecilor populare.*

Știm bine, că unele din băncile noastre au satisfăcut și până acum acestei cerințe. Unele au destinat sume foarte frumoase pentru sprijinirea literaturii economice, îndeosebi a celei financiare; altele însă au făcut prea puțin în această direcțiune, și multe n'au făcut nimic.

Credem că nu e bine așa. Nu e bine ca, spre opere de agricultură, cum sunt ale d-nului *Dr. George Maior*, stau nevândute, iar conducătorii poporului și și însuș poporul n'are ce să cetească.

Di Maior a scris până acum următoarele cărți potrivite pentru orice bibliotecă:

1. *Agrologia sau agricultura generală*, cu 217 figuri în text.
2. *Fitotechnia sau cultura specială a plantelor*, cu 202 figuri în text.
3. *Zootechnia sau cultura generală și specială a vitelor cornute dimpreună cu lânăria și lăptăria*, cu 225 figuri în text.
4. *Economia rurală sau organizarea și administrarea moșțiilor mari și mici*, cu 35 figuri în text.
5. *Ippologia sau zootechnia specială a cailor*, cu 60 figuri în text.
6. *Zootechnia specială a porcilor*, cu 35 figuri în text.

7. *Politica agrară la Români. Desvoltarea chestiunii agrare în toate țările locuite de Români din secolul XVII, XVIII și XIX.*

Aceste 7 volume mari cuprind împreună o comoară prețioasă de învățături prin cari s'ar putea reformă agricultura noastră.

Dar nu numai aceste, ci la zeci se ridică numărul cărților ce an de an se publică acum și la noi din sfera economiei. Foarte puțin din ele însă ajung în mâna publicului și încă și mai puțin ajung în mâna micului agricultor, care — în împrejurări așa de critice pentru el cum sunt cele actuale — are atâta trebuință de povețe pentru purtarea unei economii raționale.

Și pentru ce ajung așa de anevioasă cărțile aceste în mâinile preoților, învățătorilor și plugarilor noștri?

Cauzele sunt număroase; dar una din cauzele de căpetenie este fără îndoială lipsa foarte simțită de bibliotecă, îndeosebi bibliotecă economică.

Cum și pe ce cale s'ar putea face un început mai promițător în această direcțiune?

Fără îndoială băncile noastre au o datorință de împlinit și în această privință. Ele vor trebui să facă începutul, înființând fiecare câte o bibliotecă compusă din cele mai alese cărți, îndeosebi din cărți economice. Vre-o 150 de bibliotecă ale băncilor noastre ar fi un izvor prețios de lumină pentru locuitorii din sediul băncilor și peste tot pentru întreagă clientela lor.

Cele mai puternice bănci ar putea să înființeze rând pe rând bibliotecă mai multe pe teritoriul clientelei lor, devenind în felul acesta centre de lumină și un factor de valoare nu numai prin împrumuturile ce fac și prin păstrarea depunerilor, ci și prin educația

clientelei și înarmarea ei cu cunoștințele necesare pentru purtarea unei economii raționale, care să o facă tot mai mult capabilă de a învinge piedecile și greutatea vieții, și de a schimba situația ei nefavorabilă de azi cu o situație înfloritoare.

Atragem deci atențiunea conducătorilor băncilor noastre asupra acestei trebuințe și credem că vor satisface-o pe întrecute, procedând cu sistem și consecvent la crearea importantei instituții culturale și economice, sprijinind în felul acesta și literatura și în curajând pe scriitori.

S.

REVISTA FINANCIARĂ.

Situațiunea.

Sibiu, 4 Iulie 1907.

De încheierea semestrului cererea de numărare a fost pe toate părțile foarte mare. Din cauza aceasta circulațiunea de bilete a crescut în Berlin dela 1382.9 mil. la 1728.8 milioane mărci și în loc de 125.2 milioane bilete scutite de dare din 22 Iunie, erau la 30 Iunie 330 milioane mărci bilete supuse la dare. Din cauza cererii mari s'a plătit în Berlin la ultimo Iunie 5% și chiar 6%, după 1 Iulie însă discountul privat a scăzut până la 4 $\frac{1}{2}$ %.

Pe piața internă urcarea etalonului cu 1 $\frac{1}{2}$ % la banca austro-ungară n'a avut alt efect, decât acela, că în măsură corespunzătoare s'a urcat și discountul privat până la 5 $\frac{1}{2}$ %, pentru a scădea în săptămâna aceasta iarăș la 4 $\frac{1}{2}$ %. O scădere a cererii însă nu s'a simțit după urcarea etalonului. Motivul principal pentru urcarea ratei, precum se anunță, n'a fi fost atât teama de a nu putea satisface cererile de ultimo, cât mai mult îngrijirea, că s'ar putea periclită valuta. La finea lunei banca a. ung. avea în circulațiune 33.7 milioane cor. bilete supuse la dare, față de 118.9 milioane cor. bilete libere de dare din săptămâna precedentă, escontul a crescut cu 116.1 milioane și lombardul cu 6.26 milioane coroane.

Etalonul oficial este astăzi în Viena și Budapesta 5%, București 5%, Berlin 5 $\frac{1}{2}$ %, London 4% și Paris 3 $\frac{1}{2}$ %.

SOCIETĂȚI FINANCIARE ȘI COMERCIALE.

„Banca centrală a casselor de păstrare boemă“ (*Ustredni banka ceskych sporitelien*) din Praga, cu filiale în Brünn, Lemberg, Triest și Viena, care întregine cu număratoase bănci de ale noastre întinse leagături de afaceri, și-a publicat bilanțul pe 1906. al IV-lea an de existență, și în limba română. Bilanțul prezintă active totale de K 127.320.000 și la un capital societar de K 7.938.498 (care acum se urcă la K 10.000.000) un profit net de K 454.152. Pozițiile mai principale ale activelor și pasivelor sunt: Rimesse și devize K 35.993.538, Credite comunale K 31.092.500, Valori în depozit K 30.646.647 și Efecte publice K 16.496.261. Depozite pe libele și certificate de cassă K 6.915.104, Credit. K 49.119.772, Depozite K 30.646.647. Diverse fonduri de rezervă K 316.555. Obligațiuni de bancă emise K 31.092.500. Venitul brut se cifrează în total cu K 1.102.210, spesele de administrație și dările cu K 464.341.

Conform unei tabele statistice anexată la bilanț, acest institut se desvoaltă dela 1903 încoace, când și-a încheiat primul bilanț, an de an. Iată câteva cifre din tabela aceasta:

În 1903 Rimesse K 5.180.224, în 1906 K 35.993.538; Efecte publice în 1903 K 3.851.377, în 1906 K 16.496.261;

împrumuturi comunale în 1903 K 152.000, în 1906 K 31.092.500; Obligațiuni emise în 1903 adevă nimic, în 1906 K 31.092.500. Capital societar și fonduri în 1903 K 2.007.397, în 1904 K 2.044.126, în 1905 K 4.138.126 și în 1906 K 7.271.042, care prin ultima emisiune se urcă la K 10.000.000; Depuneri pe libele K 993.541 în 1903 și K 6.915.104 în 1906; Revirementul casei în 1903 K 25.365.264, total K 237.921.515; în 1906 revirementul casei K 251.265.404 și revirementul total K 2.777.538.933; Profit net 1903 K 33.974, 1904 K 117.293, 1905 K 270.002 și în 1906 K 454.152. Dividenda anilor 1903—6 3%, 4%, 4 $\frac{1}{4}$ % și 4 $\frac{1}{2}$ % și numărul personalului în 1903—6 17, 26, 65, 120. Intre funcționari aflăm și un Român, pe dl *Virgil V. Bonțescu*, împărțit la Filiala din Brünn.

Acest institut are și un frumos număr de acționari români, anume dela noi din Ungaria—Transilvania institutele: „Agricola“ (Lugoj), „Albina“, „Ardeleana“, „Bihoreana“, „Bistrițiana“, „Cassa de păstrare“, Sasca-montana, „Chiorana“, „Concordia“ (Lugoj), „Făgetana“, „Grănițerul“, „Hațegana“, „Luceatărul“, „Lugoșana“, „Mercur“, „Nădlăcana“, „Nera“, „Oraviciiana“, „Poporul“, „Riureana“, „Sebeșana“ (Caransebeș), „Sentinela“, „Someșana“, „Steaua“, „Timișana“ și „Victoria“, iar din Bucovina: „Centrala însoțirilor economice române din Bucovina“ și „Însoțirea de economii și credit“, ambele din Cernăuț.

*

„Sebeșana“, institut de credit și economii, soc. pe acții în Sas-Sebeș, a convocat pe 30 Iulie a. c. o adunare generală extraordinară, al căreia unic obiect este: *Hotărîre asupra propunerii direcțiunii pentru înființarea a patru filiale în comunele: 1. Călnic, 2. Drașov, 3. Săscior și 4. Șugag.*

5

DIN REUNIUNI.

Intrunire agricolă în Șura-mică. Comitetul „Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiului“ a ținut prima intrunire agricolă în a. crt. Duminecă la 30 Iunie n. a. c. în comuna Șura-mică. Comitetul reuniunii a fost reprezentat prin membrii săi domnii: *Romul Simu, Victor Tordășianu și Nicolae Iosif.* Intrunirea s'a ținut în școală, dela 12 oare din zi până la 4 oare d. a. Au fost de față, în număr mare, țărani, țărane și tineret în frunte cu preotul și învățătorul.

Adunarea a fost condusă de dl Simu care, într'o cuvântare ținută în limbaj popular, a arătat *năcașurile și greutățile cu cari are să lupte poporul și motul îndreptării școlara:*

1. prin credința, nădejde și iubire nestrămutată în înțelesul legii creștinești;
2. prin alipire de bunele instituții și obiceiuri strămoșești;
3. prin o cultură mai bună a pământului;
4. prin ținerea unui soi mai bun de animale domestice: vite, cai, oi, porci, galițe, stupi etc.;
5. prin întovărășirea puterilor, unindu-se în tovărășii, cum ar fi la început: o mică bancă sătească, o tovărășie pentru procurarea de mașini etc.;
6. prin producerea de nutreț mult și bun pe sama vitelor; acum plugarul mai numai din vite mai poate face bani;
7. prin buna întrebuințare a timpului și peste iarnă: prin cetit, industria de casă ș. a.;
8. prin cruțare;

9. prin ferirea de lux și risipă;

10. prin așezarea copiilor la meserii și negoț, etc.

A urmat dl Iosif, care a vorbit despre *cultura pomilor și a viilor*, arătând între altele, diferitele soiuri de altoire; în urmă a vorbit despre *societățile de asigurare a vitelor*.

După dl Iosif a urmat iarăși dl Simu, ținând o conferință practică despre *stupărit*. D-sa a adus o coșniță mobilă și o coșniță obicinuită cu un roi în ea, cum și cele mai neapărat trebuincioase rechizite de stupărit, a adus faguri, matce, trântori, mătăcină etc., așa că a vorbit demonstrând în mod practic tot. A fost indeosebi instructivă și interesantă strămutarea de fapt a roiului adus, din coșnița de nuiele în cea de scândură. Ambe coșnițele și uneltele de stupărit, împreună cu roiul (în preț de circa K 20) au fost dăruite de reuniune *prezentată de comună* cu îndatorirea de a stăruî pentru răspândirea stupăritului la populația de acolo și cel dintâi roiul a-l da altui membru al reuniunii din aceea comună.

În fine dl Victor Tordășianu a vorbit despre *Însoțirile de credit sistem Raiffeisen*, în urma căreia, se speră, că în timp apropiat se va înființa în comună o astfel de însoțire. +

CRONICA.

Posturi vacante. „Sătmăreana” din Seini, (Szi-nérváralja) caută un *practicant*. Salar anual K 840, definitivarea urmează după un an de praxă, cu K 1200 salar anual și adausul de salar statutar. Condițiunile mai deaproape se pot vedea în anunțul din numărul nostru ultim. Terminul concursului 8 Iulie a. c.

„Sentinela” din Satul-nou, asemenea caută un *practicant*, absolvent de școală comercială. Salar anual K 800—1000. Terminul concursului 16 crt.

Cursul practic al funcționarilor de bancă în Keszthely. În legătură cu știrea noastră din Nr. 25 relativ la cursul din Keszthely pentru funcționarii de bancă, amintim că secretariatul Asociațiunii regnicolare a invitat pe directorul Revistei noastre, dl Ioan I. Lăpădatu, să țină și D-sa câteva prelegeri. Dupăcum suntem informați dl Lăpădatu a promis că va participa și va ține două-trei prelegeri.

Regularea posesiunii în Ardeal. Am semnalat în numărul nostru ultim, că ministrul de justiție ungar a prezentat camerei un proiect de lege privitor la regularea posesiunii în Ardeal și fostele părți anexe. Cu ocaziunea prezentării proiectului amintit ministrul publică și niște tabele statistice asupra regulărilor de posesiune puse și aflătoare în curgere la 1 Ianuarie 1907. Conform acestor date numărul comunelor în cari a decurs regularea posesiunii a fost de 2374 și anume pe teritoriul tribunalului din Bistrița 98, Dej 320, Deva 421, Alba-Iulia 200, Cluj 238, Sibiu 88, Turda 127, Brașov 112, Csikszereda 66, Elizabetopole 243, Kézdivásárhely 136. Din totalul de 2374 au fost începute 1080, terminate 810 și în curgere 272 regulări de posesiune. Din acestea din urmă au fost 153 comasări, 46 proporționări și 73 segregări.

În comitatele săcuiești au trecut prin proporționare dela stat în posesiune privată din cele 595,684 jug. catastrale circa 144,888 jug. adică 24% ale totalității teritoriului luat în 1899 în administrația statului.

Cassa de păstrare poștală în anul 1906.

Aceasta instituție, conform raportului publicat asupra activității sale în 1906 continuă a se desvolta an de an. În anul 1905 creșterea depunerilor, incluzive interesele capitalizate, a fost de K 7.475,760-80, iar în 1906 starea depozitelor (incluzive interesele capitalizate) a crescut cu rotund K 9.794,832-02 și a fost de K 78.630,373-53. Numărul deponenților a crescut în 1905 cu 38,155 și în 1906 cu 43,483 și a atins la finele anului 1906 cifra de 607,457. În circulația de cec și clearing revirementul a fost în 1906 de K 5,337,492,874 față de K 4,665,561,709 în 1905. Importanța sistemului de clearing o dovedește faptul, că pe când în anii precedenți circulația în clearing făcea 25—30% ale circulației totale, în 1906 circulația s'a urcat la 36-48%. Numărul proprietarilor de conturi-cec a fost la finele anului 1906 de 14,928, arătând față de prietarii de cec de 1347. Dintre cei 14,928 de clearing 11,049, va să zică 74-02% din populația de satisfăcător rezultatul afacerilor de efecte. Cassa de păstrare poștală a cumpărat pe seama clienților săi efecte în valoare nominală de K 3.716,690 (în 1905 K 3.519,444), dintre cari au rămas în depozit la Cassa de păstrare efecte în valoare nominală de K 1.373,604. Profitul net realizat de Cassa de păstrare poștală în 1906 se cifrează cu K 1.857,326-98 (în 1905 K 1.298-015-54), care sumă, dupăce fondul de rezervă a atins deja mărimea maximală statutară, cadă în favorul visteriei statului.

Examenul oral de maturitate la Școala com. sup. română din Brașov, care avea să înceapă la 26 Iunie a. c. s'a sistat pe neașteptate, constatându-se că unii dintre elevii admiși la examenul scripturistic s'au folosit la elaborarea temelor de mijloace externe nepermise. În urma acestei constatări examenul scripturistic a fost invalidat, având a se supune toți candidații unui nou examen scripturistic în Septembrie a. c.

Expozituri de bănci în stațiuni balneare. Mai multe bănci mari din capitală au început de câțiva ani încoace a deschide pe sezonul de vară *expoziții* în câte o stațiune balneară cu frecvență mai mare. Astfel a deschis „Banca comercială ungară” o expoziție în *Băile Herculane*, care se ocupă cu răscumpărarea de cecuri și acreditive. Exemplul acesta ar putea fi imitat de probă, și de vr'una din băncile române, în o stațiune balneară, cercetată în preponderanță de oaspeți din România.

Casse de păstrare comunale. În timpul mai nou au început a se ventila și la noi în țară tot mai mult ideea înființării de casse de păstrare comunale după analogia acestor instituții din Austria. Precum se anunță, la ministrul de interne au intrat deja număratoase propuneri referitoare la aceste casse de păstrare; în urma acesteia ministrul a hotărât compunerea unui comitet și a unui statut-model, care în curând va fi terminat.

Normativul din chestiune resp. partea întregitoare a aceluia, statutul-model, precum se anunță, arată multe analogii cu statutul model al casselor de păstrare comunale din Austria din 19 Maiu 1892.

Principiile fundamentale ale normativului și statutului-model sunt: Crearea de fonduri de rezervă este obligatorie și trebuie plasate fondurile acestea în efecte de stat. Reviziune obligatorie. Plasările trebuie să

fie absolut sigure, din care cauză cassele de păstrare comunale vor putea acorda în preponderanță numai împrumuturi ipotecare.

Asemenea va conține normativul dispoziții ca noile casse de păstrare comunale să contribuie din escedentele lor la ușurarea sarcinilor comunale și să servească în general și scopuri umanitare.

Institutiile de bani la tot cazul vor câștiga prin proiectatele casse de păstrare comunale noua instituții de concurență, cari le vor îngreuna și mai mult situația actuală deja destul de grea.

Tezaurul public ungar. Raportul ministrului de finanțe reg. ung. despre situațiunea tezaurului în cvartalul prim al anului curent, arată la intrate 315.962,783 coroane și la ieșite 307.865,993 coroane, deci intratele sunt cu 8.1 milioane coroane mai mari decât ieșitele. Acesta este poate primul caz, când ministrul de finanțe ungar este în un escedent destul de însemnat la intrate, pentru că în trecut primele două cvartale de regulă se încheiau cu deficit, și numai în semestrul al doilea intrau pozițiunile, cari schimbau favorabil situația bilanțului general. Acest rezultat deosebit de satisfăcător, este a se atribui mai ales recoltei strălucite și încassării dărilor restante din perioada ex-lex-ului, ceace se poate documenta prin împrejurarea, că dări directe s'au încassat cu 29.4 mil. coroane și competențe cu 10.99 mil. coroane mai mult decât în anul trecut.

Dări indirecte au intrat cu 1.1 milioane coroane mai puțin, ceace se motivează cu împrejurarea că ultima Martie fiind într'o Duminecă, plățile scadente în acea zi s'au făcut numai în 1 Aprilie. Deasemenea și regia tăbacului arată un venit mai mic cu 8.57 mil. coroane, care provine de acolo, că numai în cvartalul II. s'au încheiat socotelile cu administrația monopolului din Austria.

În total intratele cvartalului prim 1907 sunt cu 36.944,000 coroane și ieșitele cu 11.002,000 coroane mai mari decât în perioada corespunzătoare a anului 1906, prin urmare bilanțul cvartalului I. din 1907 este cu 25.942,000 mai favorabil, decât al cvartalului I. al anului trecut.

(—n.)

Sumar.

Parcelările. — La chestiunea statistice economice române — **Băncile, literatura și bibliotecile populare.** — *Revista financiară:* Situațiunea. — *Societăți financiare și comerciale:* „Banca centrală a caselor de păstrare boeme“, „Sebeșana“. — *Din reuniuni:* Întrunirea agricolă în Șura-mică. — *Cronică:* Poziția recentă, Cursul practic al funcționarilor de bancă în Keszthely, Regularea posesiunii în Ardeal, Cassa de păstrare poștală în anul 1906, Examenul oral de maturitate la Școala com. sup. română din Brașov, Expozitive de bănci în stațiuni balneare, Casse de păstrare comunale, Tezaurul public ungar.

Cursul pieții Sibiiu din 4 Iulie 1907.

	se cump.	se vând.
Galbini	K 11.25	11.35
Lei (bilete)	95—	95.40
Lei (argint)	94—	95—
Marce (hârtie sau aur)	117.50	117.95
Napoleond'or	19.14	19.24
Lire turcești (aur)	21.55	21.75
Sovereigns	23.90	24.10
Ruble (hârtie)	251—	252.50
Ruble (argint)	244—	247—

Bursa de efecte din Viena și Budapesta.

Cursul din 3 Iulie 1907.

%	V A L O R I	Viena vinde	Bpesta vit.de
A. Datoria de stat ungară.			
4	Kenta ung. aur, scut. de dare	111.25	111.70
4	„ „ Cor. „ „ „	93.05	93.30
3 1/2	„ „ „ „ „ „ „	81.70	82.80
—	Impr. cu premii à 100 fl. „ „ „	190.50	192—
4	„ p. reg. Tisei și Seghedin, sc. de dare	143.25	146—
3	Impr. p. regul. Porților de fier „ „ „	76.90	76.50
4 1/2	Oblig. de regalii croato-slavone „ „ „	100.75	100.50
4	„ rurale ungare „ „ „	93.60	94—
4	„ „ croato-slav. „ „ „	—	96.50
B. Datoria de stat austriacă.			
4	Renta unit. conv. în cor, Mai-Nov., sc. de dare	97.00	97.75
4	„ „ în hârtie, Febr.-Aug. „ „ „	97.80	97.75
4 1/2	„ „ argint April-Oct. „ „ „	99.05	99.50
4	Losuri din 1860 à fl. 500—	99.20	99.50
4	„ „ 1860 à fl. 100—	151.25	153—
4	„ „ 1864 à fl. 100—	204—	211—
—	Renta austr. aur., scut. de dare	251.25	256—
4	„ „ Cor. „ „ „	115.80	116.60
4	„ „ de invest. „ „ „	97.90	97.75
3 1/2	„ „ „ „ „	87.65	—
C. Alte datorii publice.			
4	Impr. orașului Budapesta din 1903, sc. de dare	92.90	93.40
5	„ „ Viena „ „ „	103—	—
6	„ bulgar p. căi ferate din 1889 à frs 125	120.40	120—
4	Imprumut Temeș-Bega din 1897	93.25	92.75
D. Scrisuri fonciare, obligaț. com., etc.			
4	Instit. de Cred. fonc. austr.	97.50	—
4	Banca austro-ungară 50 ani în florini	99—	99.30
4	„ „ 50 ani în coroane	100.35	100.35
4 1/2	Banca comerc. ung. Pesta în fl.	100.05	100.75
4	„ „ „ „ in cor.	95.50	95.50
4 1/2	Obl. com. banca ung. Pesta cu 10% premie	105.25	106—
4	„ „ „ „ repl. 60 ani	95.50	95.50
4	Seris. fonc. I Cassă de păstr. patr., Pesta	94.90	96—
4	Obl. com. „ „ „ „ in cor	94.90	95.25
—	Obl. cu premii I. Cassă de păstr. patr. à K 100	—	110—
4	Seris. fonc. Inst. de credit fonciar ungar în cor.	94.70	95—
4 1/2	Banca ipotecară ungară în cor.	100.50	100.50
4	„ „ „ „ „ „ „	94.50	94.50
—	Obl. cu premii Banca ung. hip. à K 100	—	115.50
5	„ Albina“, Sibiiu	—	101—
4 1/2	„ „ „ „ „ „ „	—	100—
4 1/2	Cassa de păstrare generală Sibiiu,	100.75	101—
4	„ „ „ „ „ „ „	95.75	96—
4 1/2	„ „ „ „ Brașov	101.50	101.50
4 1/2	Inst. de credit fonciar Sibiiu,	101—	101—
4	„ „ „ „ „ „ „	95.50	95.50
E. Lozuri.			
3	Impr. cu premii Inst. de cred. fonc. aust. din 1880 à fl. 100	267—	—
3	Impr. cu premii Inst. de cred. fonc. aust. din 1889 à fl. 100	274—	—
4	Impr. cu premii Banca ung. hipot	245—	248—
2	„ „ „ „ sâmbesc à frs 100	101—	105—
5	Loz. p. regularea Dunării, din 1870 à fl. 100.	253—	—
—	Basilica—Budapesta à fl. 5—	22.50	24—
—	Inst. de credit p. com. și indust. à fl. 100—	434—	439—
—	Buda, comuna à fl. 40—	197—	202—
—	Pálffy, à fl. 40—	180—	180—
—	Crucea roșie austriacă, a fl. 10—	47—	46—
—	„ „ ungară, à fl. 5—	28.90	28.75
—	Losurile comunei Viena din 1874 à fl. 100—	467—	485—
—	Sanatorium Regina Elisabeta K 5—	—	9.25
—	Lozuri „Jó sziv“, à fl. 4—	—	11—
F. Valute.			
—	Galbini imper pr. bucată	11.38	11.43
—	20 franci aur	19.17	19.19
—	20 marce aur	23.54	23.58
—	Sovereigns pr bucată	24.07	—
—	Ruble hârtie per bucată	2.52	2.53
—	100 Marce hârtie	117.90	118.07
—	100 franci hârtie	—	96.12
—	100 lire hârtie	95.95	96.10
—	100 lei hârtie	—	95.65

Bursa de mărfuri din Budapesta.

Cursul din 3 Iulie 1907.

Grâu de Bănat	per 100 kg. vinde . .	19-55—20-35
" " Tisa	" " " " . .	20-05—21-30
" " Pesta	" " " " . .	19-95—20-75
" " Alba-reg.	" " " " . .	19-95—20-70
" " Bacica,	" " " " . .	19-65—20-55
Secară	" " " " . .	15-65—16—
Orz	" " " " . .	13-45—14-30
Ovės	" " " " . .	15-35—16—
Porumb	" " " " . .	11-50—11-70
Rapiță,	" " " " . .	— —
Slănină (clisă)	" " " " . .	124—138—
Untură de porc B.-Pesta	" " " " . .	143—144—

„CHIORANA“, institut de credit în Șomcuta-mare.

CONVOCARE.

Domnii acționari ai institutului de credit și economii „Chiorana“, se invită la

adunarea generală extraordinară,

care se va ține în Șomcuta-mare la 17 August 1907 st. n. la 11 oare a. m. în localul institutului.

Obiectele:

1. Constituirea biroului și alegerea alor doi acționari prezenți pentru verificarea procesului verbal.
2. Decidere asupra urcării capitalului social dela K 100,000 la K 200,000 prin o nouă emisiune de acții.
3. Modificarea corespunzătoare a statutelor referitor la urcarea capitalului social.
4. Eventuale propuneri, cari se vor înainta conform dispozițiilor statutare.

Șomcuta-mare, din ședința direcțiunii ținută la 4 Iulie 1907.

Nr. 84 (1—1)

Direcțiunea.

„SENTINELA“, institut de credit în Satul-nou.

CONCURS.

Un **practicant** absolut de școalele comerciale află îndată aplicare la institutul „Sentinela“ cu salariu anual de K 800 - 1000. Ofertele cu documente în copie să se trimită direcțiunii institutului până în 15 Iulie a. c.

Satul-nou (Réva-Ujfalu) în 30 Iunie 1907.

Nr. 83 [1—2]

Direcțiunea.

„ALBINA“, institut de credit și de economii în Sibiu.

A XX-a tragere la sorti publică

a scrisurilor fonciare de 5% în florini ale *Instit. de credit și de economii „Albina“*, a avut loc la 28 Iunie 1907 în prezența Domnului notar public reg. *Gavriil Zăgoni* și a doi membri ai comitetului de supraveghiere al institutului. S'au tras în valoare totală de florini 48,000,

à fl 500: Nr. 6, 58, 139, 149, 249, 251, 271, 313, 316, 351, 356, 503, 508, 522, 537, 595, 613, 625, 633, 665, 701, 741, 787, 865, 901, 946, 981, 988, 990, 1037, 1049, 1051, 1075, 1086, 1114, 1132.

à fl 1000: Nr. 1, 16, 49, 51, 114, 128, 160, 186, 193, 260, 275, 279, 299, 306, 381, 384, 399, 407, 484, 530, 583, 608, 648, 655, 668, 685, 698, 731, 808, 821.

Cu începere dela 1 Ianuarie 1908 aceste scrisuri fonciare se răscumpără la *cassa institutului în Sibiu*, la *Filiala sa în Brașov*, la *Wechselstubben-Actien-Gesellschaft „Mercur“*, și la *Wiener Filiale der Zionostenská banka pro Cechy a Moravu în Viena*; la *Ungarische Escompte- und Wechsler-Bank* și la *Pester Ungarische Commercial-Bank în Budapesta*, precum și la *Filiale der k. k. priv. Oesterr. Credit-Anstalt für Handel und Gewerbe în Triest*, în întreaga valoare nominală împreună cu interesele curente; însă se pot răscumpără și mai înainte oricând prin escomptare, sau se pot schimba cu alte scrisuri fonciare după cursul zilei.

Cu 1 Ianuarie 1908 înceată interesele lor mai departe și cupoanele de interese scadente mai târziu, dacă la prezentarea scrisurilor fonciare lipsesc, se subtrag din suma acestora.

Din scrisurile fonciare eșite la sorti la tragerile de mai înainte nu s'au prezentat încă pentru răscumpărare următoarele:

(1903)

à fl 500: Nr. 204, 206, 663, 771.

à fl 1000: Nr. 595.

Sibiu, în 28 Iunie 1907.

Nr. 82 (1—1)

Direcțiunea.

Banca de asigurare Transilvania.

— Sibiiu, strada Cismădiei Nr. 5. —

- Asigurări contra pericolului de foc și exploziune.
- Asigurări pe viață în toate combinațiile.
- Asigurări pentru cazuri de accidente.
- Asigurări contra pagubelor prin grindină.
- Asigurări contra infracției (furt prin spargere de case și locuințe). Nr. 2 (27—52)
- Asigurări de sticle la galantare, etc.

Pentru bănci de credit condiții foarte avantajoase pentru asigurarea ipotecelor și reduceri considerabile de premii pentru asigurările economice.

Drepturile, datorințele și răspunderea

membrilor din direcțiune

și

Drepturile, datorințele și răspunderea

comitetului de supraveghiere

de

Alfred Kormos,
directorul revistei „Magyar Pénzügy“

traduceri autorizate de

Constantin Popp,

funcționar la Centrala inst. de credit și de econ. „Albina“.

Se pot comanda la traducător în Sibiiu sau la Librăria arhiepiscopala din Sibiiu, cea dintâi cu prețul de K 3.—, iar cea din urmă cu prețul de K 1.50.

Banca Austro-Ungară

(un studiu amănunțit despre trecutul, organizația, operațiunile și importanța băncii noastre de emisiune)

de

Ioan I. Lăpădatu,
prof. de științe comerciale.

Se poate comanda dela administrația »Revistei Economice«, cu prețul de 1 coroană.

În editura Delegațiunii Băncilor Române
au apărut:

Problemele Reformei Băncilor,

de Dr. C. Diaconovici.

Prețul: broș. K 1.—, leg. K 1.50.

Anuarul Băncilor Române

Pe anii

1900 — 1901 — 1902 — 1903 — 1904 — 1905 — 1906.

Prețul: câte K 0.—.

Se comandă la Administrația »Revistei Economice« în Sibiiu (Nagyszeben).

Au apărut

„BIBLIOTECA BĂNCILOR ROMÂNE“

Nr. 1.

Studii de contabilitate

(principiile fundamentale ale contabilității în partidă dublă)

de

Ioan I. Lăpădatu,
prof. de științe comerciale.

Nr. 2.

Băncile Române

din

Transilvania și Ungaria

de

Constantin Popp,
funcționar la Centrala „Albina“, Sibiiu.

Nr. 3 și 4.

Efectele publice

de

Ioan I. Lăpădatu,
prof. de științe comerciale.

Nr. 5—8.

Studii practice de bancă

de

Ioan I. Lăpădatu,
secretarul institutului de credit și econ. „Ardeleana“.

Se pot procura dela domniile autori în Sibiiu și Orăștie cele două dintâi à 50 fl., a treia cu K 1.— și a patra cu K 2.—.

Ioan I. Lăpădatu